

Balma dels Òbits

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Els Òbits
Emplaçament Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada: 987

Coordenades:

Latitud: 41.65577
Longitud: 2.01286
UTM Est (X): 417808
UTM Nord (Y): 4612029

Classificació

Número de fitxa 08120 - 261
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Només es conserven part de les estructures de les antigues estances.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 32 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona (Rambla de Catalunya, 126. 08029 - Barcelona).

Fitxes associades:

Descripció

La Balma dels Òbits està situada en el vessant est del massís de Sant Llorenç del Munt, al nord del terme municipal de Matadepera. El seu accés es fa a peu, a través des varies rutes, totes elles encisadores, la més popular és la que segueix el camí carener que uneix els cims de la Mola i el Montcau. Arribats a la meitat d'aquest camí, un indicador que es desvia cap al nord continua cap a Mura i a mà dreta travessant cap els Òbits. La cinglera coneguda com els Òbits està situada a llevant del cingle (de 1.031 m d'alçada) que porta el mateix nom, i mesura 130 metres de llargària.

Al peu de la cinglera s'hi ha format en llarg del temps un seguit de balmes i cavitats conegudes per l'home des de fa segles. Entre aquestes, en destaca una, de la qual encara avui en queden restes obrades, que fou habitada fins no fa massa anys.

Només arribar als Òbits, dessota la cinglera hi ha un seguit de cavitats no massa altes que comuniquen entre elles, amb una profunditat respectable que haurien pogut servir com a corral.

La cavitat més gran presenta un vestíbul ampli amb restes murades d'edificacions antigues. Conserva el basament quadrangular de la pedra de la llar de foc i les restes del conducte interior de la xemeneia amb obertura cap a la façana. A l'interior, comunica amb un parell de cavitats més petites. La pedra està collada amb morter de calç i fortament ennegrida a l'interior degut a la quantitat de focs que s'hi ha fet. En alguns indrets s'hi observen claus de diferents mides clavats a les parets.

Abans d'arribar a la font, darrera d'una figuera, destaca una escletxa, una diàclasi inclinada, que un cop travessada condueix al Cau de la Moneda. A l'interior dues sales; entrant a mà dreta una sala circular, d'uns cinc metres de fondària per tres d'alçada, mentre que a mà esquerra, després de pujar per uns graons retallats a la terra, condueix a una sala de setze metres de llargada per quatre metres d'amplada i una alçada d'entre sis a set metres.

Observacions:

Els Òbits estan situats dins del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac, creat a finals dels anys 1970. Però també, des de l'any 2000 consten a l'inventari d'espais d'interès geològic de Catalunya (IEIGC). En aquest inventari, fruit de la col·laboració del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona, consten els afloraments i llocs d'interès geològic que testimonien l'evolució geològica del territori català i que per tant cal preservar com a patrimoni geològic. La inclusió d'aquest espai en l'inventari d'interès geològic de la conca de l'Ebre de Catalunya, s'ha realitzat de manera consensuada per un equip de geòlegs de diferents disciplines sobre la base dels següents criteris:

Que sigui representatiu. És a dir, que sigui un exemple notable de l'estadi evolutiu de la història geològica de Catalunya, i que constitueixi un registre dels processos i/o esdeveniments geològics que hi ha tingut lloc.

Que sigui excepcional. En el sentit de que conté formacions o elements que proporcionen informació fonamental sobre alguna de les diferents disciplines de la geologia, o d'excepcional bellesa.

Finalment, per la seva diversitat; que el conjunt escollit sigui representatiu i de la varietat de registres geològics al territori català.

La geozona protegida inclou, La Mola, El Montcau (cova Simanya i fenòmens càrstics); Les Pedritxes; el basament del massís; Quaternari de la Riera de les Arenes i finalment la Carena del Paller de Tot l'Any; el modelat.

Història

La primera notícia que va donar peu creure que aquest indret fou habitat des de temps molt antics fou gràcies a la descoberta realitzada el mes de juny de 1948 per uns carboners, que varen localitzar tres sepultures a molt poca profunditat gairebé davant de la bauma murada i poc temps després una quarta descoberta per uns aficionats del municipi. El jaciment, de principis de l'Alta Edat Mitjana fou excavat per Serra Ràfols i el Dr. Maluquer, que de depositaren les restes al Museu Arqueològic de Barcelona.

Lluís Vergés i Solà escriu sense citar les fonts: “Allò que més atrau és la grandiosa balma central amb restes de parets que assenyalen una època de convivència humana, que remunta segons trobem escrit cap a l'any 998, data en la qual hi havia gent que hi sojornava”.

Mossen Anton Vergés i Mirassó, en referir-es als Òbits transcriu un fragment de l'Especulum de Sant Llorenç del Munt: “ En 5 de las calendes de juny de l'any 1311, en unió de D. Francesch, Sor. del castell de Pera, declarà que la roca y la font dita dels Olbis en lo Mont Calvo, son en propietat del monestir, y lo honor que es de ju la roca en la qual baixa l'aygua es alou de dit Francesch Marqués. Volent que la font y aygua sia en lo successiu á us comú del monestir (homes y animals), y també dels de dit castell”.

Al segle XVI, en una documentació referent al mas Pèlacs s'especifica el següent: “ 1561, 4 de març. Joan Daví ven a Gabriel Pelachs, àlies Busqueta, una peça de terra del mas Daví, situada en el sot dels Òbits”. “1568, 26 de març. Joan i Jaume Daví estableixen Gabriel Pelechs, àlies Busqueta, una peça de terra situada en el Montcau, en el Clot dels Tubadals. Llinda a Ll. amb Joan Dalmau i part amb dits Daví; a M. amb dit Dalmau; a P. amb En Pobla i a T. Amb els Oubits”.

Més endavant, Francesc Garrigosa, del mas Garrigosa, conta a Salvador Cardús, historiador terrassenc que segons havia llegit en uns documents dels seus avantpassats, un bon dia aparegué a la balma dels Òbits un penitent que es passava llargues hores agenollat resant. S'alimentava d'herbes i fruits i de les menges que les monges de Santa Agnès i els monjos del monestir li oferien. Decidit a quedar-se allí els pagesos dels masos Garrigosa, Bufí, Pèlacs, La Barata i la Mata per evitar que els atacs dels llops muraren la bauma. La història conta que passat uns anys el penitent desaparegué sense deixar rastre fins que els habitants s'assabentaren de que en realitat era un general de l'exèrcit que condemnat a mort havia fugit amagant-se a la muntanya de Sant Llorenç del Munt. El penitent en qüestió era Andreu Joan Rico, conegut popularment com Bartomeu de Sant Llorenç del Munt, defensor durant la guerra de Successió per la seva tasca encoratjadora envers la defensa de Catalunya contra Felip V.

El fals eremita fugí pels volts de 1714. La qüestió resta en que a partir de la seva fugida, la bauma dels Òbits es transforma en un mas, aprofitant les cavitats principals i els murs de l'eremitori. Tot i que en el cens de les masies de Matadepera de l'any 1751 encara no hi consta aquest mas.

La bauma edificada hauria constar de planta baixa i pis, al qual s'hi hauria accedit per una escala de la qual encara en queden algunes restes en un dels murs. Tenia llar de foc amb xemeneia, corral, forn de pa. En les

feixes dels voltants per on actualment travessa el corriol en la seva bifurcació amb el camí de Mura, encara s'hi poden observar algunes parets seques dempeus que contenien els marges de les terrasses sembrades de cereals. També obtindrien mel de romaní i farigola i del ramat, formatge i llet i vianda. Tal vegada algun porc per embotit i llard per cuinar.

La darrera família que visqué en aquest mas foren els masovers Vilet. Els seus fills, en Ramon i la Francesca naixeren en els Òbits, i aquí visqueren fins que marxaren a Can Bufí perquè el seu propietari, de Can Pobla, es negà a reparar i condicionar la font, necessària per poder viure en un indret com aquest.

Durant la tercera Guerra Carlina, l'any 1872 els republicans de Sabadell i Terrassa varen incendiar la casa per evitar que s'hi refugiessin carlins. En una excursió realitzada per l'Associació Catalana d'Excursions durant els dies 1 i 2 de juny del mateix any, escriviren en el butlletí "De la cova del Drach passarem als Obits, senzilles baumas tancades ab un mur y convertides en modesta y arruïnada vivenda. ¿Quina antigüetat té aquesta? La que en restos cremats i miserables se veu avuy, sens dubte ben poca, però lo trobarse propera á una font que brolla del mitj del rocam y qu'ens digué lo guia era la millor de la encontrada, aixís com la disposició especial del interior, potser acusan una d'aquellas habitacions prehistòriques, tant comunas a l'edat de pedra".

Poc després d'aquests fets sembla que a la cavitat coneguda amb el nom de Cau de la Moneda, s'hi localitzà una màquina de falsificar moneda.

D'ençà a l'incendi, la bauma dels Òbits fou emprada per carboners, per pastors i concorreguda per excursionistes.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

AYMAMÍ, Genar. (2008). Notes d'algunes cavitats de Catalunya emprades en la fabricació de moneda falsa. EspeleoCat, 6. 36-40. Federació Catalana d'Espeleologia. Barcelona.

FERRANDO i ROIG, Antoni (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'obac. Història i arqueologia vistes per un excursionista. El Pot. Cooperativa Sabadell.

GEST-CMB (1974). Catálogo espeleológico de la provincia de Barcelona. p. 198. Club Montañés Barcelonés. Diputación Provincial de Barcelona.

CANAL, Josep (1879). A S. Llorens del Munt, Mura y covas dels encontorns. 31 de Maig. 1 y 2 de juny de 1879. Butlletí de l'Associació Catalana d'Excursions. Vol. I, p. 123-124. (1878-1879). Barcelona Imprenta de la Renaixensa.

FONT, Xavier (1997). *Inventari del Patrimoni Cultural de Matadepera*. Ajuntament de Matadepera.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

LACUESTA, Raquel; MOLET PETIT, Joan; RUIX DE GUINEA, Jesús Àngel (2001). Inventari del Patrimoni Arquitectònic. Parc Natural de Sant Llorenç i Serra de l'Obac. Diputació de Barcelona. Serveis del Patrimoni Arquitectònic Local i de Parcs Naturals.

SUADES, Ramon; SENYAL, Jordi (2020). Mapa Interactiu de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac.

VERGÉS i SOLÀ, Lluís. Foranies i altres coses de Sant Llorenç Savall.

Enllaços d'interès:

[Inventari dels espais d'interès geològic de Catalunya](#)

[Espeleo Index](#)

